

Ministerie van Economische Zaken

Land- en Tuinbouworganisatie Nederland

Bezoekadres : Bezuidenhoutseweg 225
2594 AL Den Haag

Bankrekening : 35.76.06.760

Telefoon : 070-3382700

E-mail : secretariaat@lto.nl

Datum : 22 april 2016
Ons kenmerk : TC\JA\160512
Onderwerp : Zienswijze wijziging Uitvoeringsregeling en Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet ivm.
Invoering van equivalente maatregelen
Informatie : H. Kager | 06-21212406 | hkager@zlto.nl

Geachte heer/mevrouw,

LTO Nederland reageert middels dit schrijven op de consultatie van de wijzigingen in de Uitvoeringsregeling en het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet in verband met de invoering van equivalente maatregelen.

Equivalentie leidt tot milieuwinst

In de tekst van de internetconsultatie wordt gesteld dat het milieueffect van de invoering van equivalente maatregelen neutraal zal zijn. LTO stelt echter dat het milieueffect positief zal zijn. Dit komt doordat in de voorstellen voor verruiming van de fosfaat- en stikstofgebruiksnormen niet de maximale ruimte wordt benut. Daarmee zijn de maatregelen in feite meer dan gelijkwaardig dan de huidige gebruiksnormen in het mestbeleid. Daarnaast leiden de equivalente maatregelen tot meer ruimte om gewassen en de bodem passend te bemesten en daardoor ook tot een verbetering van het draagvlak voor het Nederlandse mestbeleid.

Invoering heeft te lang op zich laten wachten

Op 8 april 2015 hebben LTO Nederland en de Nederlandse Akkerbouw Vakbond drie voorstellen gedaan om te komen tot bemesting op maat in de vorm van equivalente maatregelen. Het bijbehorende verzoek was om de maatregelen per teeltseizoen 2015 in te voeren, conform de intentie van de Rijksoverheid. In het 5^e Actieprogramma Nitraatrichtlijn wordt immers gesteld dat: "Met het oog hierop zal een regeling uitgewerkt worden; het streven is die per 2015 in te laten gaan".

Wij moeten echter constateren dat de voorgestelde equivalente maatregelen zwaar zijn beoordeeld en dat het tijdsproces door tal van factoren langer heeft geduurd. Ondernemers in de open teelten hebben afgelopen jaren door de vertraging hun gewassen niet passend kunnen bemesten, hebben hierdoor inkomen verloren en de bodemvruchtbaarheid is afgenomen. LTO Nederland heeft afgelopen jaar de veronderstelling gehad dat de equivalente maatregelen tenminste in 2016 doorgevoerd zouden worden. Het heeft ons daarom uitermate onaangenaam verrast dat door de notificatieprocedure drie maanden vertraging is opgetreden. Bovendien betwijfelen wij of er sprake is van een technisch voorschrift in het kader van EU richtlijn 2015/1535 en of notificatie daadwerkelijk noodzakelijk is.

Maatregel 1 - zetmeelaardappelen

Na overleg met aardappelverwerker Avebe stellen wij voor om bij maatregel 1 voor zetmeelaardappelen niet uit te gaan van de versopbrengst, maar van de zetmeelopbrengst. Dit sluit aan bij de huidige werkwijze in de sector, waarbij telers worden afgerekend op de zetmeelopbrengst. Daarbij is het mogelijk om dezelfde staffel aan te houden als bij consumptieaardappelen.

Volgens gegevens van Avebe zitten er gemiddeld in de afgelopen jaren 20% zetmeel in de zetmeelaardappelen. Dat levert de volgende staffel en bijbehorende verhogingen van de gebruiksnormen op:

Opbrengst Consumptieaardappelen (ton per ha)	Zetmeelop- brengst (ton per ha) (20% zetmeel)	Verhoging stikstofnorm (kg N per ha)	Verhoging fosfaatnorm fosfaatklasse neutraal (huidige P- norm 60 kg per ha)	Verhoging fosfaatnorm fosfaatklasse arm (huidige P- norm 75 kg per ha)
45	9			
50	10	7		
55	11	21	5	
60	12	36	10	
65	13	42	15	5

Maatregel 2 – bodemvruchtbaarheid

De equivalente maatregel in artikel 28d van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet richt zich op de vervanging van drijfmest door kunstmest (incl. mineralenconcentraten). LTO stelt dat er naast kunstmest ook beperkt ruimte moet zijn voor het brengen van organische stof in de bodem via bodemverbeteraars (compost, champost, schuimaarde, stromest). Uit recent onderzoek van PPO Vredepeel, maar ook in buitenlands onderzoek van o.a. het ILVO, blijkt de hoeveelheid organische stof en bodemvruchtbaarheid van belang om te komen tot een verlaging van de nitraatuitspoeling. Organische stof van bodemverbeteraars blijkt volgens onderzoek van het ILVO niet te leiden tot hogere milieuemissies. De redenering hierachter is dat organische stof zorgt voor een hogere denitrificatie, meer bodemleven en een beter vasthoudend vermogen. Logisch boerenverstand zegt ook dat zonder het brengen van organische stof, de bodem zo lek wordt als een mandje en nitraat eerder gaat uitspoelen. Organische stof in de bodem heeft ook andere voordelen zoals: beter vasthouden van vocht waardoor minder beregening nodig is. Gewassen groeien hierdoor beter en hebben minder stress. Ook werkt het positief voor natuurlijke antagonisten van plantparasitaire aaltjes en schimmels en daarmee is er minder kans op plantenziektes. Tot slot is het opslaan van organische stof goed in het kader van het klimaatbeleid. LTO verzoekt dan ook om alsnog in maatregel 2 beperkt ruimte te geven voor bodemverbeteraars.

Verder lijkt de omschrijving van de maatregel het gebruik van fosfaatkunstmest uit te sluiten, dit is onwenselijk, omdat telers ook aan de fosfaatbehoefte van gewassen wensen te voldoen. LTO verzoekt om het gebruik van fosfaatkunstmest bij maatregel 2 ook mogelijk te houden.

Combineren van maatregelen

In artikel 28f wordt geregeld dat de maatregelen drijfmestvervanging en rijenbemesting in mais kunnen worden gecombineerd. Voor de zuidelijke zand- en lössregio wordt echter de maximale additionele stikstofgebruiksnorm gemaximeerd op 28 kg stikstof per hectare. LTO verzoekt om dit naar boven aan te passen, omdat door rijenbemesting in mais de gewasonttrekking hoger is dan 140 kg stikstof per hectare (112+28). De verhoogde stikstofnormen van beide maatregelen kunnen bij elkaar worden opgeteld.

Daarnaast verzoekt LTO om de maatregelen 28c en 28d te kunnen combineren. Vanuit de wetenschappelijke onderbouwing is er geen reden om dit niet toe staan en het kan er juist aan bijdragen dat gewassen passend kunnen worden bemest.

Uiteraard zijn we altijd bereid tot een nadere mondelinge toelichting.

Hoogachtend,

Thijs Cuijpers
Directeur LTO Nederland